

Riktlinjer för säkra skolvägar i Motala kommun

Gäller fr.o.m. 2022-10-25

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund och syfte	4
Mål och visioner	4
Riktlinjer	5
Kommunala styrdokument.....	5
Lokalt utvecklingsprogram 2019 – 2022	5
Motala Cykelplan 2016–2030.....	6
Översiktsplan för Motala kommun 2040	6
Ramprogram för om- och nybyggnation av för- och grundskolor.....	7
Riktlinjer för hastighetsreglering vid skolor och förskolor.....	7
Barnkonventionen.....	8
Barnens väg till skolan.....	9
Avgränsning	11
Riktlinjer för säkra skolvägar.....	12
Planprocessen	12
Gång- och cykelvägar.....	12
Hållplatser	12
Övergångsställen	13
Hastigheter och separering.....	13
Parkering.....	13
Hämta/lämna.....	14
Leveranser	14
Drift och underhåll.....	14
Frågeställningar för fysisk utformning vid ny- och ombyggnation av skolor	15
Barnkonventionen.....	16
Inspiration för skolor	17
Referenser	19

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Inledning

Allt färre barn tar sig till och från skolan på egen hand där den upplevda otryggheten är en stor bidragande orsak till att fler föräldrar väljer att skjutsa sina barn. En ökad andel barn som får skjuts ställer ytterligare krav på hur skolområden utformas för att skapa en säker miljö för barn att vistas i. En minskad andel barn som själva tar sig till skolan påverkar även deras rörelsefrihet och vardagliga fritidsaktivitet som bidrar till minskad fysisk aktivitet. Föräldrar väljer ofta att skjutsa sina barn till skolan då miljön i närheten av skolan kan upplevas som otrygg p.g.a. mycket trafik, men även för att det är praktiskt då skjutsning oftast sker i samband med arbetspendling. Den aktuella trafiksituationen vid skolområden påverkar även de barn som valt att ta sig till skolan via gång eller cykel negativt.

En stor andel av barnfamiljer bor inom gång- och cykelavstånd till skolan idag, samtidigt som denna andel i stor utsträckning väljer att skjutsa sina barn till skolan med bil. För att uppnå ett hållbart resande måste en förändring ske där korta bilresor ersätts med gång och cykel. Fler barn som får skjuts till skolan leder till ett ökat antal bilar i området.

För att uppnå en säker skolväg för barn och ungdomar krävs det insatser som förändrar hur skolområden planeras, samtidigt som den upplevda tryggheten höjs. Det krävs också att en beteendeförändring sker hos barnfamiljer som har möjligheten att ta sina barn till skolan på alternativa färd sätt framför den privata bilen.

Det är viktigt att frågan om säkra skolvägar inkluderas tidigt i planarbetet, samtidigt som befintliga skolmiljöer anpassas efter de behov som finns.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Bakgrund och syfte

Ett behov av att konkretisera och säkerställa ett långsiktigt arbete för att förbättra barns skolvägar finns i Motala kommun. Det är flertalet kommunala förvaltningar som har ett direkt ansvar att ta barns upplevda trygghet och säkerhet i beaktning i det dagliga arbetet. Det finns därmed ett behov av att ta fram riktlinjer som underlättar arbetet kopplat till säkra skolvägar för barn.

Syftet med riktlinjerna för säkra skolvägar är att miljöerna i skolans närhet blir mer trygga för barn och ungdomar att vistas i. Riktlinjerna ska säkerställa att barnens väg till skolan sker på ett tryggt och säkert sätt vilket leder till att andelen resor som sker med bil till och från skolan minskar. Riktlinjerna ska vara ett hjälpmedel och ses som användbara i den kommunala planeringen av skolområden, samtidigt som skolorna ska finna riktlinjerna användbara i dagliga verksamheten.

Mål och visioner

Riktlinjer för säkra skolvägar ska skapa underlag för att kunna utvärdera och planera Motala kommuns skolområden så andelen bilresor till och från skolan minskar, och att barn ska uppleva gång- eller cykelresan till skolan som säkra. Riktlinjerna ska kunna användas för att utvärdera och förbättra miljön runt befintliga skolor i Motala kommun, samt vara ett viktigt underlag i framtida planarbeten som inkluderar skolverksamheter.

Genom att öka den upplevda tryggheten för barn som går eller cyklar till skolan, kan andelen som väljer att bli skjutsad med bil till skolan minska, vilket samtidigt leder till en tryggare skolmiljö med mindre biltrafik. Bra möjligheter för barn att röra sig skapar även förutsättningar för barn att röra mer på sig i vardagen. Att skapa trafikmiljöer som främjar hållbart resande är också viktigt för att bidra till att minska antalet bilar kring kommunens skolor. Kollektivtrafiken måste få goda förutsättningar att verka kring skolområden där den upplevda trafiksituationen måste vara god, både för chaufförer och barn som åker kollektivt till och från skolan.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Motala kommun har satt upp nedanstående mål för arbetet med säkra skolvägar.

Figur 1 Motala kommuns uppsatta mål för säkra skolvägar

Riktlinjer

För att skapa en tydlighet i hur kommunen avser att arbeta med säkra skolvägar kopplat till uppsatta mål och visioner, redovisas på sidan 10 riktlinjer som ska ses som ett hjälpmedel i den kommunala planeringen av skolområden. Riktlinjerna är framtagna av strategisk samhällsplanering i samarbete med andra berörda kommunala enheter.

Kommunala styrdokument

Lokalt utvecklingsprogram 2019 – 2022

Lokala utvecklingsprogrammet visar vägen framåt och målbilden för den politiska inriktning som styr den kommunala verksamheten år 2019 – 2022. Riktlinjer för säkra skolvägar går att koppla till flertalet av de resultatmål som redovisas i programmet.

- Resultatmål 10: En skola att lita på
- Resultatmål 13: Ett jämlikt Motala
- Resultatmål 14: Ett samhälle att lita på

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Motala Cykelplan 2016–2030

Motala Cykelplan 2016–2030 beskriver att arbetet med att säkerställa en hög trafiksäkerhet kring skolorna i Motala kommun är ett prioriterat område. Det är av stor vikt att sikt- och snöröjning samt belysning fungerar väl för att elever ska gå och cykla säkert till och från skolan. Att fler barn cyklar och går till skolan förbättrar trafiksäkerheten, gynnar barnens hälsa och förbättrar miljöerna omkring skolorna. Det är även viktigt att beakta trafiksäkerheten kring Motala kommuns fritids- och idrottsanläggningar där det rör sig mycket barn och det förekommer verksamhet för barn och ungdomar. Motala kommun arbetar med beteendepåverkande åtgärder omkring skolorna och ska fortsätta med detta. Även fysiska åtgärder på skolvägarna kan bli aktuellt för att öka trafiksäkerheten.

I Motala Cykelplan 2016-2030 del.2 Behovsanalys beskrivs det att Motala kommun vill att fler barn ska cykla eller gå till skolan. För att de ska göra detta krävs det att det finns säkra skolvägar från bostadsområden till skolorna. Stråk som används av barn bör prioriteras vid nyinvestering i cykelvägnätet. Behovsanalysen redovisar även en prioriteringsprincip som ska användas vid nyinvesteringar kopplat till gång och cykel. Länkar med betydelse för barn och ungdomar, skolvägar bör enligt denna prioritering åtgärdas först.

Översiktsplan för Motala kommun 2040

I översiktsplan för Motala kommun 2040 finns det tydliga mål om att tillgängliga och trygga aktivitetsytor tas i beaktning tidigt i samhällsplaneringsprocessen. Rörelsestråken mellan bostäder och platserna för aktivitet ska upplevas trygga och säkra och innehålla minimalt med barriärer och det ska vara tryggt att ta sig mellan målpunkter oavsett färdstätt. Möjlighet till idrott, lek och rörelse för alla åldrar är viktigt för Motala som helhet med avseende på folkhälsa, tillväxt, attraktivitet och jämställdhet.

Trygga och säkra gång- och cykelstråk inom och mellan bostadsområden ökar också möjligheten till minskad biltrafik samt säkrare färd till och från skola och arbete.

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Datum: 2022-10-25

Diarienummer: 21/KS 0253
Paragraf: §204

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Motala kommun har som mål att positionen som en av landets främsta cykelkommuner där mer hållbara sätt att resa ska öka så förflyttningar med hjälp av bil minskas.

Ramprogram för om- och nybyggnation av för- och grundskolor

Motala kommun har tagit fram ett ramprogram för om- och nybyggnation av förskolor och grundskolor i Motala kommun. Programmet är ett underlag för kommunikation mellan berörda parter vid beställning, planering, utformning, upphandling och uppförande av lokaler ämnade för förskoleverksamhet. Det ska vara tillgängligt för alla som är intresserade och underlätta förståelsen av förskolan och grundskolans funktioner. Ramprogrammet ska stödja genomförandet av samtliga behovssteg som lokalbehovsprocessen inbegriper men främst lokalplaneringen. I ramprogrammet anges även de nyckeltal som gäller som planeringsnorm vid nybyggnad och i tillämpliga delar vid om- och tillbyggnad.

Riktlinjer för hastighetsreglering vid skolor och förskolor

Motala kommun har en policy för hastighetsbegränsningar sedan 2004 som delvis hanterar skolor men inte specifikt förskolor. Sedan de nya hastighetsgränserna kom 2008 har också Motala tagit fram en hastighetsplan enligt metoden Rätt fart i staden. Dessa riktlinjer är framtagna i syfte att tydliggöra vilken hastighetsreglering som lämpligen ska råda vid förskolor och skolor. Riktlinjerna ligger i linje med kommunens vision att skapa en trygg livsmiljö för sina invånare.

I första hand gäller hastighetsplanen för Motala kommun, framtagen enligt metoden Rätt fart i staden, som underlag för hastighetsbegränsning vid skolor och förskolor.

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Datum: 2022-10-25

Diarienummer: 21/KS 0253
Paragraf: §204

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Barnkonventionen

Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Sedan 1990 är barnkonventionen ratificerad i Sverige. 1 januari 2020 blev den en del av svensk lagstiftning. Ur konventionens perspektiv är man barn upp till 18 års ålder. Syftet är att barns rättigheter ska uppmärksammas och respekteras i högre grad. Inom samhällsplaneringen finns sedan tidigare många olika metoder för hur barn och ungdomar kan bli delaktiga i beslut som berör deras fysiska närmiljö. Ju yngre barnen är desto mer konkreta behöver frågorna vara. Det kan exempelvis handla om skolgårdens och lekplatsers utrustning eller den väg de går till förskolan/skolan.

Ungdomar kan göras delaktiga i planering med ett längre tidsperspektiv och i ett större geografiskt perspektiv. Då handlar det mer om att fånga intresset, använda ett språk som blir begripligt och att kommunicera genom de digitala kanaler som ungdomar och unga vuxna använder sig av. I samband med översiktlig planering, som är både abstrakt och långsiktig, har kommunen gjort en särskild inriktning mot ungdomar och unga vuxna medan yngre barn förväntas att företrädas av vuxna. Inte bara av sina föräldrar utan av i stort sett hela vuxenvärlden.

Revidering: 0

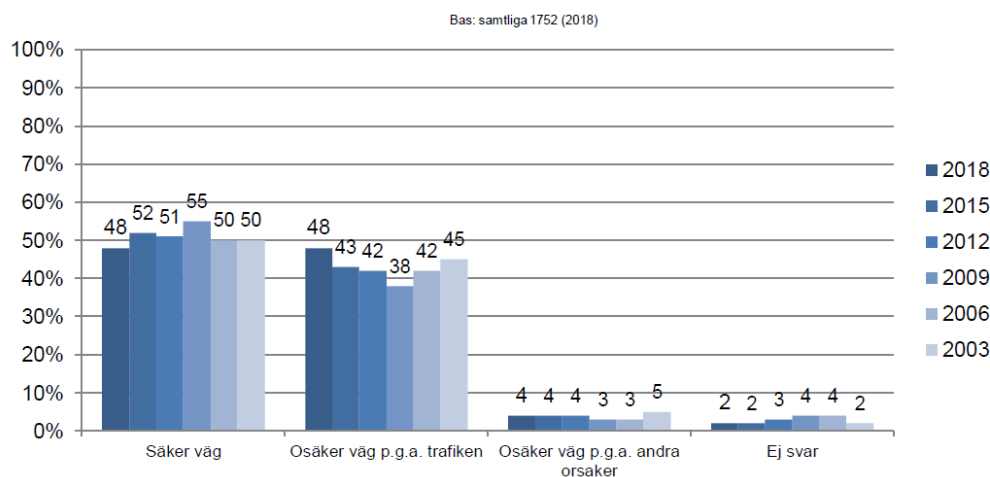
Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Barnens väg till skolan

Trafikverket genomför varje år en undersökning om föräldrars uppfattning om hur de upplever deras barns väg till skolan. Syftet med undersökningen är att skapa bättre kunskap kring hur föräldrar upplever deras barns skolvägar och dess säkerhet. Den senaste undersökningen från 2018 visar att barns skolvägar upplevs som allt mindre trygga. Andelen barn som upplever sin väg till skolan som otrygg ökar där 32 procent anser att vägen till skolan upplevs som otrygg. Detta kan jämföras med 29 procent år 2015 och 25 procent år 2012. Den största oron som föräldrar upplever är trafiken längs barnets skolväg. Orsakerna är främst att barnen behöver korsa vägar, att vägarna är vältrafikerade och att hastigheternas upplevs vara för höga.

Hur bedömer du att ditt barns skolväg är om det går eller cyklar till skolan/6-årsverksamheten?
Jag upplever att mitt barn har en....

Figur 2 Resultat från en Nationell attitydundersökning, Barns skolvägar 2018, Trafikverket 2018

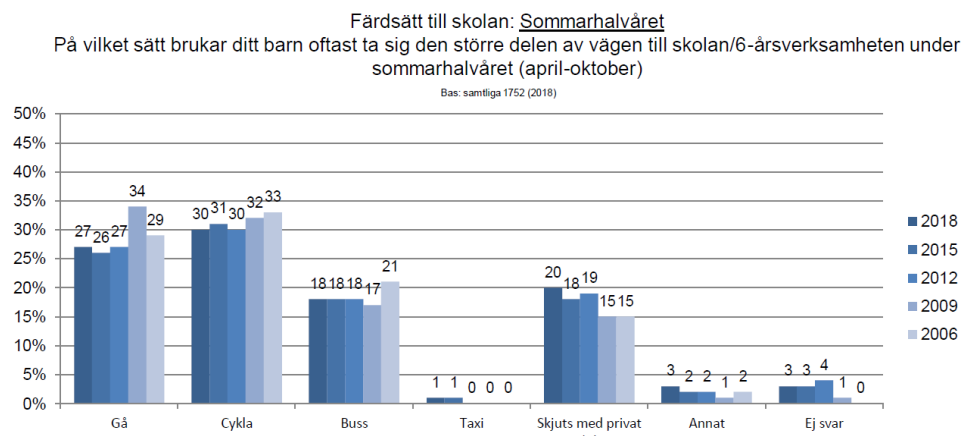
Enligt Trafikverkets undersökning sker majoriteten av barnens resa till skolan under sommartid med cykel, gång eller privat bil. 2018 uppgav 30% av deltagarna i undersökningen att de cyklar till skolan. 27% angav att de gick till skolan medans 20% får skjuts med privat bil. Under vinterhalvåret går majoriteten av barnen till skolan (37%), eller får skjuts i privat bil (27%). Jämför man fördelningen av färdssätt 2018 med samma resultat från undersökningen 2006 så syns en tydlig nergång i andelen barn som går eller cyklar till skolan. Medans en tydlig ökning kan synas i andelen som får skjuts med privat bil.

Revidering: 0

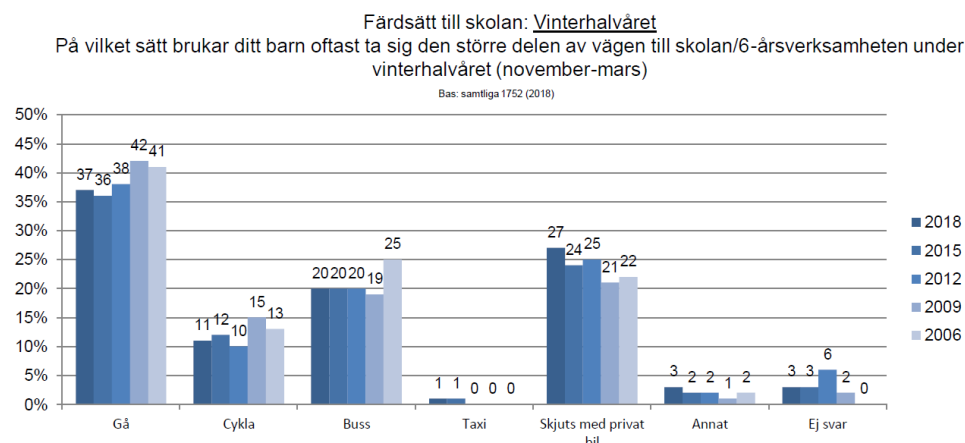
Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

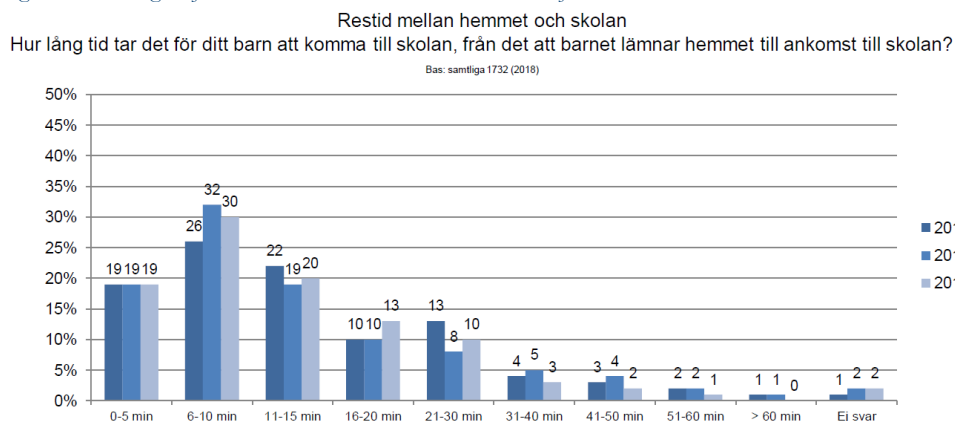
Samma undersökning som är gjord 2018 visar att knappt hälften av de som besvarade enkäten har 10 minuter till skolan eller mindre, medans en fjärdedel har över 20 minuters resväg.

Figur 3 visar vanligaste färdssättet till skolan under sommarhalvåret. Trafikverket 2018

Figur 4 visar vanligaste färdssättet till skolan under vinterhalvåret. Trafikverket 2018

Figur 5 visar restiden mellan hemmet och skolan. Trafikverket 2018

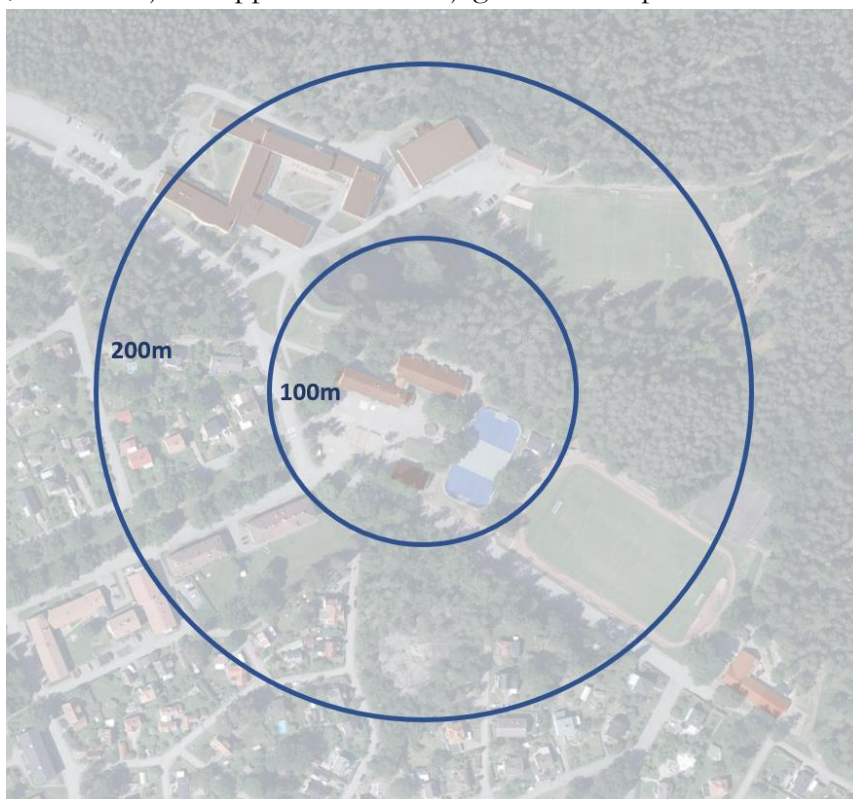
Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Avgränsning

För att skapa tydliga riktlinjer för arbetet som ska leda till säkrare skolmiljöer för barn behövs generella ramar som beskriver vilken geografisk avgränsning som det kommande arbetet ska förhålla sig till. Riktlinjer för säkra skolvägar avgränsas primärt till skolområdets direkta närhet, men det kan även behövas insatser i närområdet. En radie på 100–200 meter bör ses som skolans närområde i arbetet med riktlinjerna. Anledningen till den geografiska avgränsningen är att skapa tydlighet i arbetet och leda till att insatser sker på platser där flest barn drar nytta av förbättringsåtgärderna. Kan det vid ny- och ombyggnation identifieras platser där barn i stor utsträckning rör sig till och från skolan men som ligger utanför angiven radie, ska riktlinjerna appliceras om möjligt vid denna plats.

Figur 3 Exempelbild som visar en radie på 100–200 meter klassas som skolans närområde

Riktlinjerna berör grundskolor då barnen förväntas kunna ta sig till och från skolan på egen hand. Förskolor och gymnasieskolor inkluderas i det generella trafiksäkerhetsarbetet.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Riktlinjer för säkra skolvägar

Planprocessen

För att skapa trygga, attraktiva och säkra skolområden bör trafikmiljön prioriteras i planprocessen. Utformningen av trafikmiljön i anslutning till Motala kommuns skolor ska diskuteras tidigt i arbetet.

Gång- och cykelvägar.

Gång- och cykelvägar ska i anslutning till skolområden vara väl upplysta och underhållet inom dessa områden ska prioriteras.

- För att öka den upplevda säkerheten bör en minimibredd på 4,0 m möjliggöras och separeras med målad linje och ska delas upp enligt cykel 2,5 m och gång 1,5 m. Separering med nivåskillnad (kantstöd) ska inte utföras. Avsteg från angiven bredd kan göras om utrymmet är begränsat.
- Är barnens väg till skolan genom bostadsområden där skyltad hastighet inte överstiger 30 km/h kan trafikslagen dela på ytan.
- Om hastigheten överstiger 30 km/h ska en separerad gång- och cykelväg premieras om så är möjligt.
- Är skolan belägen vid ett utpekad huvudcykelstråk bör en cykelväg finnas mellan skolan och det angivna stråket.

Hållplatser

Hållplatser som finns i anslutning till skolområden ska utformas så en trafiksäker gång- och cykelväg finns tillgänglig i direkt anslutning.

- Timglashållplatser ska prioriteras om så är möjligt.
- Hållplatsen ska utrustas med god belysning för att öka tryggheten.
- Räckben ska vid behov installeras vid hållplatser för att minimera risken för att barn genar över vägen.
- Dialog med Östgötatrafiken ska alltid ske vid insatser som kan påverka kollektivtrafiken.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Övergångsställen

Övergångsställen som är placerade i anslutning till ett skolområde ska trafiksäkras efter platsens förutsättningar. Är skyltad hastighet över 30 km/h ska hastighetsdämpande åtgärder övervägas.

- Övergångsställen ska vara utformade enligt Trafikverkets gällande riktlinjer för Vägar och gators utformning (VGU).
- Vid övergångsställen där det råder en hög trafikmängd bör hastighetsdämpande åtgärder implementeras, oavsett hastighetsbegränsning.

Hastigheter och separering

I första hand gäller hastighetsplanen för Motala kommun, framtagen enligt metoden Rätt fart i staden, som underlag för hastighetsbegränsning vid skolor och förskolor.

- Bilisters framkomlighet ska begränsas i anslutning till skolors entréer. Skolområden ska planeras så att bilar inte har möjlighet (med undantag för räddningsfordon och fordon med särskilda tillstånd) att komma nära skolors entréer.
- Gång- och cykelpassager bör vara hastighetssäkrade till 30 km/h intill skolområden.

Parkering

Parkeringstalen ska följa Motala kommuns gällande parkeringsriktlinjer.

- Det ska finnas goda cykelparkeringsmöjligheter med ett avstånd på maximalt 25 m från skolan entré.
- Tak över delar av cykelparkeringen ska finnas där det är möjligt. Goda låsmöjligheter ska finnas.
- Bilparkering ska placeras avskilt från skolområdet. Bilparkering får inte premieras före barns vistelseytor. Detta gäller även för personalparkering.
- Enligt Plan och bygglagen ska det på skoltomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering, ska man i första hand ordna friyta.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Hämta/lämna

- Vid planering av nya skolor ska ett arbete med att identifiera avlämningsplatser på ett rimligt avstånd från skolan genomföras. Skolområden ska inte planeras så att det råder en hög trafikbelastning vid entréer. Barnen ska ha närmare till rekreationsytor och lek än till hämta/lämna-zonen.
- Goda gång- och cykelvägar ska möjliggöras vid hämta/lämna-zonen.
- Vid befintliga skolområden ska alternativa lösningar på hämta/lämna-zoner tas fram där behov finns. Målet ska vara att minska mängden trafik intill skolentréer.
- Närliggande offentliga parkeringsplatser kan samnyttjas som hämta/lämna-zon. Se riktlinjer kring Parkering.

Leveranser

Leveranser ska ske så inverkan på barn och deras skolmiljö påverkas så lite som möjligt.

- Varuleveranser ska planeras utefter trafikbelastningen i området. Undvik rusningstid.
- Backrörelser ska undvikas. I planarbeten som involverar skolor ska området planeras så backrörelser inte behöver ske.

Drift och underhåll

För att hålla skolvägar säkra bör drift och underhåll prioriteras i anslutning till skolområden.

- Häckar och buskar ska hållas klippta för att undvika en skymd sikt för barn.
- Höga snövallar ska placeras på platser som inte skymmer barnens väg och sikt.
- Drift och underhåll bör genomföras efter skoltid om möjligt för att minimera risken att barn finns i området.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Frågeställningar för fysisk utformning vid ny- och ombyggnation av skolor

För att skapa säkra miljöer för barn att vistas i krävs det att kommunens förvaltningar samarbetar mot gemensamma mål. Frågeställningarna som redovisas nedan kan ses som ett underlag och hjälpmedel i planarbeten som berör skolområden. Frågeställningarna ska underlätta arbetet med att identifiera förutsättningarna som finns vid det aktuella skolområdet. Frågeställningarna kan användas för att enklare identifiera, genomföra och uppfylla uppsatta riktlinjer.

- Finns det bra gång- och cykelvägar till skolan?
- Kan gångpassagerna i närheten av skolan upplevas som otrygga?
- Hur är hastighetsbegränsningarna runt skolan?
- Finns cykelparkering i anslutning till skolan?
Hur många platser? Hur ser de ut?
- Var sker lämning och hämtning av elever?
- Hur är det att ta sig till skolan med buss?
Finns hållplatser i anslutning till skolan?
Hur är hållplatsen utformad?
- Hur upplevs trafiksituationen vid skolan av de elever som går och/eller cyklar till skolan?
- Finns bilparkering i anslutning till skolan? På vilket avstånd återfinns dessa från skolområdet?
- När sker leveranser av mat och material, sophämtning, plogning och sandning?
- Hur ser utryckningsfordons möjlighet att snabbt nå entréer ut?

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Datum: 2022-10-25

Diarienummer: 21/KS 0253
Paragraf: §204

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Barnkonventionen

Vid ny- och ombyggnation av skolor är det viktigt att ta med barnens perspektiv i arbetet. Barnen kan uppleva sin närmiljö på ett annat sätt än vad ansvariga tjänstepersoner gör, vilket skapar ett behov att säkerställa att miljön kring kommunens skolområden delvis planeras utefter barnens upplevda situation. Frågeställningarna nedan kan användas vid arbetet mot skolor och barn för att identifiera eventuella behov.

- Hur upplever barn den nuvarande trafikmiljön runt deras skola?
- Hur tar sig barnen till skolan?
- Om man får skjuts i privat bil, finns det någon speciell anledning?
- **Genomför en workshop på berörd skola.** Vad tycker barnen att man ska förändra omkring deras skolområde?
- Ta fram en barnkonsekvensanalys vid behov.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Inspiration för skolor

Riktlinjer för säkra skolvägar ska skapa underlag för att kunna utvärdera och planera Motala kommuns skolområden så andelen bilresor till och från skolan minskar, och att barn ska uppleva gång- eller cykelresan till skolan som säker. Men arbetet med att identifiera, planera och åtgärda nya och befintliga skolområden behöver kompletteras med insatser som görs direkt av Motala kommuns skolor. Insatser som leder till ett minskat bilåkande i nära anslutning till skolområdet sker inte enbart i kommunens planarbeten. En viktig del att förändra mönstret är att inspirera barn och vuxna att göra andra val i vardagen som bidrar till att fler barn går och cyklar till skolan. För att underlätta för skolor att hitta på egna initiativ redovisas nedan exempel på insatser som kan göras. Det är av stor vikt att den kommunala samhällsplaneringen och skolverksamheten arbetar tillsammans för att skapa bättre och säkrare miljöer för barn att vistas i.

Samarbete med polisen

Att utbilda barn i trafiksäkerhet och i hur man går eller framför sin cykel i gaturummet är viktigt för att minska risken för olyckor. Motala kommun arbetar nära med Polisen där det finns möjlighet att anordna platsbesök på skolor för att utbilda och göra barnen medvetna kring trafiksäkerhet. Tanken är att polisen besöker skolor regelbundet för att öva upp en säkerhet i cykling och trafikreglerna som gäller för gångtrafikanter och cyklister.

Vandrande skolbuss

En vandrande skolbuss är ett organiserat samgående där flera familjer turas om att följa sina egna och andras barn till skolan. Utöver detta kan kommunen bidra med reflexvästar för alla barn som går i en vandrande skolbuss.

Ideella trafikanter

Ideella trafikanter bidrar till att skapa tryggare miljöer vid skolområden där det oftast råder en hög trafikbelastning. Genom föräldra- och lärargrupper kan initiativ tas för att placera ut volontärer vid övergångsställen där många barn passerar för att ta sig till och från skolan.

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Resevaneundersökning

Ett viktigt verktyg för att öka kunskapen kring hur barn tar sig till och från skolan är att genomföra resevaneundersökningar. Undersökningen hjälper skolor att få en bättre överblick kring hur stor andel som går, cyklar, åker bil eller kollektivt till skolan. Underlaget som samlas in hjälper både skolor och den kommunala organisationen att planera för en tryggare och säkrare miljö för barn att vistas i.

Hållbart resande i skolan

Att skapa aktiviteter i skolan som inriktar sig på ett hållbart resande ökar barnens kunskap i ämnet och kan därmed bidra till att fler väljer att ta sig till och från skolan med andra färdssätt än den privata bilen. Aktiviteter i ämnet skulle exempelvis kunna vara införandet av en bilfri dag, anordna en ”gå- och cykelvecka” eller hur olika färdssätt påverkar miljön och hälsan.

Trafikkalendern

Trafikkalendern vill inspirera och stödja skolans personal att arbeta med trafikfrågor som en del av lärandet för hållbar utveckling. Att integrera trafik i olika ämnen ger eleverna förutsättningar att reflektera över hur transportsystemets utformning och funktion påverkar vår miljö, hälsa och trafiksäkerhet. Sådana kunskaper ökar möjligheterna att kunna påverka sin egen och andras framtid. Ambitionen är att trafikundervisning ska vara roligt, intressant och utvecklande.

Läs mer: <https://trafikkalendern.se/>

Trafiken i skolan

Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande är en fri, självständig och ideell organisation som arbetar för en säker trafik. NTF arbetar på ideell och demokratisk grund genom folkrörelser, organisationer, samhällsinstitutioner, företag och enskilda. NTF driver webbsidan trafikensskolan.se där pedagoger i grundskolan kan hitta förslag till lektioner inom trafik, och mycket annat. Tips och råd finns även till föräldrar

Läs mer: <https://trafikeniskolan.ntf.se/>

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Datum: 2022-10-25

Diarienummer: 21/KS 0253
Paragraf: §204

Revidering: 0

Reviderande instans
Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Referenser

- Haninge Kommun. (2021). *Säkra skolvägar i Haninge kommun*.
Järfälla Kommun. (2019). *Säkra skolvägar*.
Plan- och bygglag (2010:900)
Region Gävleborg. (2017). *Säkra skolvägar*
Stigell, E., Nilsson, A., & Åström, J. (2017). *Säkrare cykling för barn i tätort – vägledning för barns cykling till skolan*. Trivector Traffic.
Trafikverket. (2018). *Attitydundersökning Barns skolvägar 2018*.
Trafikverket. (2021). *Vägar och gators utformning (VGU)*.